

Yhdistymistä ja yhteistyötä

Ammattikorkeakoulukirjastot ovat olleet Signumissa hieman satunnaisesti esillä. Tässä numerossa tilanne korjautuu ja amk-kirjastoille ajankohtaisia teemoja tuodaan esille useamman voimin. Sanna-Mari Renfors esittelee ammattikorkeakoulujen julkaisu-toimintaa. Anna Laakkonen kokoaa keskustelua tämän kesän AMK-päiviltä. Lisäksi Hannele Mikkolan koosteessa koulutuksen interaktiivisen tekniikan ITK-päiviltä ammattikorkeakoulujen pedagogiset innovaatiot ovat hyvin edustettuina.

Ammattikorkeakoulukirjastojen kehityskaaressa on ollut suhteellisen nopeita muutoksia. Kun 30 kirjastoa perustettiin 1990-luvulla uusien monialaisten ja alueellisten ammattikorkeakoulujen yhteyteen, ne laajensivat kirjastoverkostoa ja toivat mukanaan uusia tiloja ja uusia toimijoita. Kymmenen vuotta myöhemmin korkeakoulujen rakenteellisissa uudistuksissa otettiin uusi suunta, ja pyrkimykseksi tuli ammattikorkeakoulujen ja niiden kirjastojen alueellinen yhdistäminen ja toiminnan tiivistäminen.

Rakenteellisen uudistamisen tavoitteissa korostuu pyrkimys palvella alueellista kehitystä ja toimia tiiviissä yhteyksissä työelämään, sekä rahoituksen osalta toiminnan tehokkuus, laatu ja vaikuttavuus. Muista tavoitteista huolimatta taloudelliset tekijät vaikuttavat keskeisesti kehitykseen. Muutokset eivät olekaan edenneet kivutta, koska säästöjen ja toiminnan tiivistämisen myötä on vähentynyt myös opiskelupaikkoja ja työpaikkoja. Valtion säästötoimet ovat iskeneet tämän vuoden aikana erityisen kovalla tavalla ammattikorkeakouluihin – ja johtaneet YT-neuvotteluihin useammassa ammattikorkeakoulussa.

Selvää onkin, että rakenteellisten ja kulttuuristen muutosten tuomat haasteet ovat keskeisiä keskustelunaiheita kirjastoille edelleen. Yhdistymiset ovat tuoneet mukanaan väistämättä huolta myös jatkokehityksestä. Kuten tämän kesän AMK-kirjastopäivien puheenvuoroista ilmenee, kirjastojen yhdistämiset antavat kuitenkin myös mahdollisuuksia palvelujen uudelleen muotoiluun ja onnistumisiin.

Ammattikorkeakoulukirjastojen toimintaa on leimannut tiivis yhteistyö. 1990-luvulla alkunsa saaneille amk-kirjastoille perustettiin 2001 yhteinen konsortio ajamaan kirjastosektorin etuja sekä helpottamaan yhteistyötä ja moninaisia yhteishankkeita. Yhteiset hankkeet ovat keskittyneet kirjastojärjestelmäyhteistyöhön, elektronisten aineistojen yhteishankintoihin ja kansallisen

NELLI-portaalin ympärille. Lisäksi informaatiolukutaidon opetukseen on tuotettu oppaita ja verkkokoulutuksen materiaaleja.

Uusimpien yhteistyöhankkeiden joukkoon kuuluvat avoimen julkaisemisen edistäminen ja ammattikorkeakoulujen yhteinen opinnäytetöiden ja julkaisujen verkkokirjasto Theseus, josta opinnäytetyöt ja julkaisut ovat haettavissa sähköisessä muodossa. Theseus-palvelu sai tänä keväänä myös kansainvälistä tunnustusta Open Repositories –seminaarissa Helsingissä, jossa ammattikorkeakoulujen yhteinen posterit voitti jaetun ensimmäisen sijan. Korkeakoulujen uusissa tavoitteissa korostetuille tehokkuudelle, laadulle ja vaikuttavuudelle näyttäisikin olevan AMK-kirjastoissa jo vahvoja näyttöjä.

– Päivikki Karhula